

InterogaTIFF
Diseară va avea loc Gala Premiilor TIFF 2015. Cu anticipație, am stat de vorbă cu Juriul Competiției.

»Pagina 4

InterogaTIFF
Regizorii filmelor *Despre oameni și oi* și *Melody*, din Competiție.

»Pagina 8

ZFR
În Competiția Zilelor Filmului Românesc, *Autoportretul unei fete cumiți* și *Bondoc*.

»Pagina 11

APERITIFF

Publicație oficială a TIFF

#9

Sâmbătă | 6 iunie | 2015
www.tiff.ro

TIFF. 14 Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 29.05–07.06.2015

English Pages: 6 – 7

Proiecție specială: *Operațiunea Monstrul*

De la ora 14:15, la Cinema Arta, va avea loc proiecția filmului, în prezența marelui actor Marin Moraru, omagiat anul acesta la TIFF cu Premiul pentru Excelență.

In filmul regizat de Manole Marcus în 1976, cinci amici plănuiesc o operațiune ultra-secretă. Nimeni nu trebuie să afe nimic, mai ales nevestele. Conspirativ, cei cinci pun la cale în cele mai mici detalii o evadare de amploare. Și anume, în Delta Dunării, la o repriză

intensă de pescuit, pe urmele Peștelui din poveștile pescarilor, ale Monstrului mitologic. La aproape 40 de ani de la lansare, pe ecran, în filmul lui Marcus, se văd mai mulți monștri (sacri) adunați la un loc – Toma Caragiu, Marin Moraru, Octavian Cotescu – într-o comedie de aventuri, în care cei cinci își petrec nopțile la foc de tabără, filo-

zofează și cântă unei tinere pe și care o întâlnesc și care le colorează și mai mult palpitanta căutare a Monstrului. Timpul face ca prietenia de pe ecran, din scena finală, să se estompeze și să răzbată mult mai puternic spre noi prietenia din spatele ecranului.

Laura Popescu

Cinematografele TIFF

- **CINEMA FLORIN PIERSC**
P-ța Mihai Viteazul, nr. 11
- **CINEMA ARTA**
Str. Universității, nr. 3
- **Cinema Victoria**
Bd-ul Eroilor, nr. 51
- **CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR**
P-ța Lucian Blaga, nr. 1-3
- **PIAȚA UNIRII OPEN AIR**
(Piața Unirii)
- **CERCUL MILITAR**
Piața Avram Iancu, nr. 1-3
- **CINEMA CITY IULIUS**
(în incinta Iulius Mall)
str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53B
- **INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ**
str. I.C. Brătianu, nr. 22
- **MĂNĂȘTUR OPEN AIR**
zona complexului „Nora”
- **CINEMA MĂRĂȘTI**
str. Aurel Vlaicu, nr. 3
- **DEPOZITUL DE FILME**
str. Septimiu Mureșan, nr. 31-35

AperiTIFF

Redactor-șef: Laura Popescu	Reporteri: Roxana Badea Rucandra Pintea
Redactor-șef-adjunct: Radu Meza	Fotograf: Claudiu Morar
Secretar de redacție: Bogdan Beșliu	Graphic design: Carmen Godiu Andrei Pastuhov
Redactori: Anca Grădinariu Daniel Iftene Ion Indolean Georgiana Madin Cristi Mărculescu Cătălin Mesaru Cătălin Moise Mark Racz	Ilustrație: Matei Branea
	Tipărit la: Compania de Producție Tipografică

Informații bilete

→ **Puncte de vânzare:**
ON-LINE pe www.biletmaster.ro
Cinema Florin Piersic, Cinema Arta, Cinema Victoria, Cinema City Iulius, Piața Unirii, Cercul Militar, Casa de Cultură a Studenților și Casa TIFF (pentru invitați și persoanele acreditate)

→ **Program:** 09:00 - 23:00.

→ Prețuri:

- **BILETE CUMPĂRATE CU ANTICIPATIE** (cu minim o zi înaintea proiectiei)
Bilet de intrare obișnuit (valabil pentru o singură proiectie): **10 lei**
Bilet pentru elevi, studenți și pensionari: **8 lei** (biletul se cumpără în baza prezentării carnetului/legitimăției de elev/student sau a talonului de pensie; la intrarea în săli se vor solicita documentele mai sus-menționate)
- **BILETE CUMPĂRATE ÎN ZIUA PROIECȚIEI FILMULUI**
Bilet de intrare unic (valabil pentru o singură proiectie) pentru toate categoriile de spectatori: **12 lei**.
- BILETE CU REGIM SPECIAL**
Pentru copii și elevi: **8 lei** (valabil doar pentru proiectiile de film din programul EDUCATIFF)
Proiectiile din Piața Unirii Open Air: **8 lei**
Proiectiile de la Cinema Mărăști: **8 lei**
Concertele organizate la Casa TIFF: **15 lei**

Accesul este gratuit la proiectiile Mănăstur Open Air, Depozitul de Filme și evenimentele din TIFF Campus.
Intrarea va fi pe bază de bilet cu valoare zero la filmele din Focus Norvegia.

Editorial

Inițiați în TIFF

a TIFF, sunt veterană. Am amintiri incredibile, dar mi-am pierdut inocența. Uneori, mi-aș dori să mai pot privi festivalul cu ochi virginali și să mă las cuprinsă de uimirea năucă a abia inițiatului.

Din fericire, nu prea poți să te blazezi. În fiecare an, mă mir cât de tare a crescut și-mi spun că mai mare nu se poate. Acum, mai mult ca oricând, am simțit cum un oraș întreg devine un festival și e cuprins de o frenezie cinefilă, contagioasă, pe care doar dacă ești la fața locului o poți înțelege. Am și nostalgie: regret petrecerile de la Ernesto, cu bere ieftină, miros de mușcal, Ozon și Richi&Poveri și străini ce se scâlămbăie caraghios. Dar nu cred că se va ajunge vreodată la viermuiala prefăcută și snoabă de la Cannes; TIFF-ul e încă autentic, vibrant. Am rețut pentru o zi amețea de început a festivalului, pentru că am însoțit ca într-o excursie inițiată un grup de călușari din satul Bârla din Argeș, veniți să anime atmosfera înainte de documentarul ai cărui eroi au fost. Călușul este rațiunea lor de-a exista și simbolul comunei. Au ieșit mândri, în costumele lor populare, cu tot cu lăutar și cu mut, pe străzile aglomerate ale Clujului, după un drum de opt ore în timpul căruia au cântat muzici populare cu versuri improvizate. Mașinile se opreau și-i claxonau, străinii îi fotografiau, încântați, ca pe niște animale exotice. Am căutat mult să găsim o masă la una dintre terasele arhipline. Au vrut bere, dar abia s-au atins de ea. Erau prea emoționați. Nea Nelu, vătaful, ni s-a alăturat după o incursiune la un post local. Îl întreb cum a fost, îmi spune, țanțoș, că are experiență cu chestii de astea, de parcă face televiziune cu aceeași naturalețe cu care coase fânul și hrănește caprele. E supărat că i-a adus un usturoi jucat domnului Boc, dar a uitat să spună în emisiune. Meniul e doar în engleză. Marian, ciobanul, care a stat ani buni în Spania, e nedumerit. “Bucătarul nostru e străin”,

se scuză chelnerița. “Dar nu puteți să scrieți și în română, măcar așa, cu liniuță? Că eu îs de la țară...”

E foarte cald, dar sunt neobosiți, parcă au căpătat puteri supranaturale. Împart usturoi, dar oamenii se ferec, speriați. “Nu cunosc obiceiul”, zice Nea Gheorghe, “nu știu că usturoiul jucat în căluș te ferește de toate relele din lume”. Mutul pișcă și îmbrățișează lasciv tinerele sexi. Mi-e frică să nu se trezească cu o geantă în cap sau un proces pentru hărțuială sexuală, dar ele sunt mai degrabă amuzate. La una dintre terase o agresează, fără să știe, chiar pe doamna Boc. În Piața Unirii dansează pentru televiziune și smartphone-uri. Trecătorii îi opresc pe stradă ca să-i întrebe de unde sunt. “Aaaa.. pai și eu sunt din... Hai măi să mergem să le vedem filmul.” Parcă Bârla e centrul universului.

Nu știu câte filme au văzut călușarii la cinema, dar cu siguranță nu atât de multe încât să știe conceptul de *spoiler*. Mutul strigă la ecran, dezvăluind detalii esențiale înainte de vreme. Îi frig picioarele și dansează pe scaune. La final, joacă din nou și antrenează publicul în horă. Nea Gheorghe are ochii roșii, dar zice că n-a plâns. “Am mai mulți ani de căluș decât de serviciu...” Singurul lui regret e că nu e mai tânăr (are 65), să mai aibă de dansat măcar o juma’ de viață. Petrecerea continuă în camera de hotel, cu brânză, roșii, țuica lui Nea Nelu și muzică de acordeon live. Receptionera de la *Melody* e fericită: “Ce bine e să mai ai și oameni simpli, să se bucure de ce le oferim, că de fițoși ne-am săturat...”

A doua zi, la autobuz, Nea Nelu nu se lasă până nu-i gust vinul de casă. E tare, că doar așa se păstrează (nu pune sulfuri). Nea Bebe îmi repetă că nu există nicăieri căluș așa de greu ca ăla din Bârla. Mutul oftează: “Noi plecăm, dar sufletul ne-a rămas aici!”

Anca Grădinariu

TIFFar - Amintiri despre Prima Dată

Pentru Diana G., primul film văzut la TIFF a fost *De ce eu?*, acum trei seri, în Piața Unirii.

1. Primul tău film la TIFF și-a depășit sau înșelat așteptările?

– Nu a fost prima dată când am văzut filmul, dar experiența proiectiei în aer liber mi-a depășit, clar, așteptările.

2. L-ai văzut singur, în cuplu sau în grup?

– Cu un grup de prieteni.

3. A fost confortabilă poziția în care l-ai văzut?

– Nu prea. N-am avut bani de bilet și am nimerit cumva pe o banca nu tocmai comodă.

4. A fost unul lung sau unul scurt?

– Cam lung, părerea mea.

5. A fost un românesc lent, un japonez bizar sau un norvegian rece?

– Un românesc, dar nu l-aș caracteriza “lent”.

6. Ai simțit nevoia să te protejezi?

– Nu, am vrut să fie o experiență în adevăratul sens al cuvântului.

7. Ai rămas înăuntru până la sfârșit?

– Nu am reușit, deși sincer, mi-aș fi dorit să pot sta.

8. Ai fost zgomotos sau ai tăcut tot timpul?

– Niciuna – vorbăreț, mai degrabă.

9. Te-a durut, ai suspinat, ai râs sau ai plâns?

– M-a pus pe gânduri.

10. Recunoaște, ai filmat vreo secvență cu telefonul?

– Nu, dar nu m-am lăsat și am făcut niște poze.

11. Care e primul lucru pe care l-ai făcut după ce ai ieșit de la film – ai fumat o țigară, ai făcut un duș sau și-ai ținut iubita în brațe?

– M-am întors la cămin să învăț, ca un student adevărat.

12. Preferi în aer liber, pe lumină sau pe întuneric?

– După această experiență, în aer liber, sigur.

13. Părinții tăi au aflat că ai fost la TIFF?

– Încă nu, ei știu că stau și învăț.

14. Acum ai o relație pe termen lung cu TIFFul sau a fost o aventură de o noapte?

– Nu vreau să mă pronunț, cred că vom rămâne la o relație deschisă – am venit, mi-a plăcut, dar până la anul s-ar putea să mai experimentez cu filme.

Croitorul Oficial TIFF

BUCUREȘTI str. Episcopiei, nr.1-3 În cadrul Athenee Palace Hilton	CLUJ Calea Turzii, nr.43-49 În cadrul Ramada Hotel	TIMISOARA Str. Marasesti, nr. 14 Cu intrare pe str. Gen Eremia Grigorescu
--	---	--

MIT SAU ADEVĂR?

UN PAHAR DE VIN ROȘU ÎN FIECARE SEARĂ ÎNTĂREȘTE SISTEMUL IMUNITAR?

ADEVĂRAT
Vinul acționează specific împotriva virusurilor respiratorii, protejând împotriva răcelilor.

Afiă răspunsul complet pe www.reginamaria.ro, secțiunea Mituri despre sănătate.

NE PASĂ DE OAMENI

REGINA MARIA
REȚEAUA PRIVATĂ DE SĂNĂTATE

www.reginamaria.ro
Call Center: 021 9208

Cinema Arta
12:00 Prezentarea filmelor realizate în cadrul atelierului *Let's Go Digital*

MEDIA Desk Romania
11:30 – 12:30 Dezbateri publice

#FEEDback, moderată de Simon Perry (Film I Vast)

TIFF Lounge
17:00 Invitat special Nastassja Kinski.

Teatrul Național
20:30 Ceremonia de închidere. Prețul biletului este 30 lei.

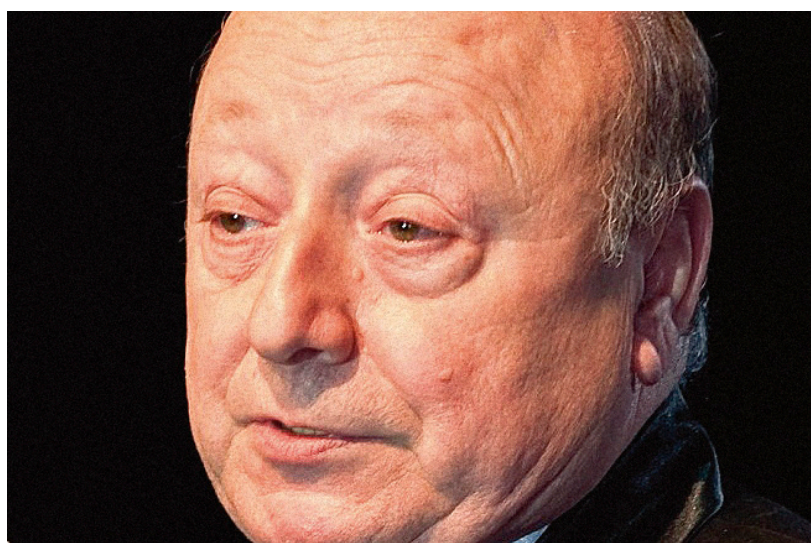
Casa TIFF
21:30 Concert: FACE TODAY și FIRMA

Depozitul de filme
14.00 – 19.00 Târg
14.00 – 19.00 Expoziție foto Rock
20.00 Concert Sky Swallows Challenger
21.45 *Duminică voi câștiga*
Intrarea Liberă

Premiul de Excelență

Marin Moraru

Am început să îl iubesc pe Marin Moraru prin ochii tatălui meu. E actorul pe care am început să îl admir fără discernământ, am crescut cu el și cu admirația din jur pentru el. Odată la un an sau la doi, la mine acasă se vede *Actorul și sălbaticii*, un film fenomenal care de fapt schingiește istoria, dar în care niște actori uriași și regizorul lui, Manole Marcus m-au făcut să simt pentru prima oară ce înseamnă "antologic" – ceva ce poate fi revăzut și (miracol!) savurat la nesfârșit, un film pe care îți amintești scenă cu scenă, cu replici care îți populează definitiv existența. Marin Moraru avea acolo un rol redus ca dimensiuni, dar iconic – valetul lui Toma Caragiu în rolul lui Constantin Tănase. Valetul iconic cu mână de fier, de modă veche, mai mult membru al familiei decât angajat, pe care patronul lui coleric îl dădea afară cel puțin o dată pe zi. Moraru este actorul nostru de comedie mortal de serios. Cu un chip mereu impasibil, personajele lui au privit întotdeauna în ochi celelalte personaje. Cu siguranță, de asta l-a ales

Dan Pița în *Faleză de nisip* să fie vocea conștiinței medicului interpretat de Victor Rebengiuc. Scos din contextul comic, Marin Moraru devenea implacabil. De fapt, actorul recunoștea el însuși în diverse interviuri că nu e un om vesel. Jurnaliștii care îl interviewau își imaginau adesea că la el acasă se râde încontinuu, dar, de fapt, Moraru e din categoria oamenilor triști care reușesc să fie genii ale comediei. Rolurile făcute de el departe de comedie te bântuie. În *Concurs*, alături de Dinică, Uritescu și Ștefan Iordache, explorează în profunzimele lor mizere, frustrarea și obsesiile de funcționar ce trăiește la adăpostul regulamentelor care îl dezumanizează. Și chiar și acolo funcționează ca

o conștiință pe care n-o ascultă nimeni. În cele 28 de filme în care a jucat, a intrat în pielea multor personaje memorabile, fără să își dorească un rol anume, fidel fiecărui, cu atitudinea unui sportiv de performanță. Vorbind despre durabila lui căsnicie, actorul a remarcat: "E adevărat că am stat mai mult cu Dinică decât cu nevastă-mea. Și totuși am rezistat 50 de ani." TIFF îl omagiază azi cu Premiul de Excelență pe unul dintre marii actori ai unei generații emblematice de actori de teatru și de cinema. Astăzi are loc proiecția filmului *Operațiunea Monstrul*, în prezența actorului, de la ora 14:15, la Cinema Arta.

Laura Popescu

Votul publicului

COMPETIȚIE

Despre oameni și oi (Rams) **4.46**
10.000 de kilometri
(Long Distance) **4.40**
Melody **4.32**
Regii capitulează

(Kings Surrender) **4.11**
Melbourne **4.09**

BAROMETRU GENERAL

Operațiunea Arctic
(Operation Arctic) **4.85**

Escortata (A Tolonc/The Exile) **4.78**
Familia Bélier (La famille Bélier) **4.77**
Păsări rare (Rare Birds) **4.73**
Toto și surorile lui
(Toto and His Sisters) **4.71**

Vox pop

DESPRE OAMENI ȘI OI

"A avut momente comice foarte bine scrise." Alexandra, studentă, 19 ani, din Cluj.

"La fel ca majoritatea filmelor islandeze din acest an, a fost un film bun." Horațiu, IT-st, 38 de ani, din Cluj.

"Mi s-a părut puțin bizar, dar interesant și simt că prin el pot descoperi o lume nouă, diferită." Daria, doctorand, 25 de ani, din Cluj.

"A avut momente comice foarte inteligente. Chiar îl recomand." Monica, freelancer, 23 de ani, din Cluj.

Proiecție LGD

VOTAȚI CÂȘTIGĂTORUL!

Astăzi, la **Cinema Arta**, de la ora **12:00**, vă invităm să vizionați filmele produse în atelierul de film Let's Go Digital și să votați câștigătorul.

Intrarea este liberă.

Program / sâmbătă / 6 iunie

CINEMA FLORIN PIERSIC

11:00 – **Supernova**
Labirintul minciunilor (Labyrinth of Lies)
Giulio Ricciarelli / Germania / 124' / [8R1]

13:15 – **După 25 de ani**
Toate visele îndrăznețe (As We Were Dreaming)
Andreas Dresen / Germania / 117' / [8R2]

15:30 – **Supernova**
Sangaile (The Summer of Sangaile)
Alante Kavaite / Lituania, Franța, Olanda / 90' / [8R3]

18:00 – **Supernova**
Vacanțe la soare (Holidays in the Sun)
Srđjan Dragojević / Serbia, Montenegro / 94' / [8R4]

20:30 – **Supernova**
Caz de forță majoră (Force Majeure)
Ruben Östlund / Suedia, Franța, Norvegia, Danemarca / 120' / [8R5]

23:00 – **Umbre**
Mlaștina (La isla mínima)
Alberto Rodriguez / Spania / 105' / [8R6]

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

14:00 – **Fără Limită**
Ducele de Burgundia (The Duke of Burgundy)
Peter Strickland / Marea Britanie / 104' / [8C1]

16:15 – **Proiecții speciale**
Paris, Texas
Wim Wenders / Germania, Franța, Marea Britanie / 144' / în onoarea Nastassjéi Kinski / [5C3]

CERCUL MILITAR

10:30 – **Ziua HBO, Zilele filmului românesc**
Pașaport de Germania (Trading Germans)
Razvan Georgescu / Germania, România / 93' / [8W1]

12:45 – **Zilele filmului românesc**
Be My Cat: A Film for Anne
Adrian Tofei / România / 109' / [8W2]

15:15 – **Focus Argentina**
Patronul, anatomia unei crime
(El patron, radiografia de un crimen)
Sebastián Schindel / Argentina, Venezuela / 98' / [8W3]

17:15 – **Retrospectiva Mircea Daneliuc**
Vânătoarea de vulpi (Foxhunting)
Mircea Daneliuc / România / 99' / [8W4]

19:15 – **Norwave – Focus Norvegia**
Cineva ca tine (Must Have Been Love)
Eirik Svensson / Norvegia, Finlanda / 85' / [8W5]

21:30 – **Retrospectiva Mircea Daneliuc**
A unsprezecea poruncă
(A unsprezecea poruncă)
Mircea Daneliuc / România / 141' / [8W6]

CINEMA VICTORIA
10:00 – **Zilele filmului românesc**
Scurtmetraje românești III / Romanian Shorts III
106' / [8V1]

12:15 – **Zilele filmului românesc**
Autoportretul unei fete cuminiți
(Self-portrait of a Dutiful Daughter)
Ana Lungu / România / 80' / [8V2]

14:30 – **EducaTIFF, Ziua HBO, ZFR**
Toto și surorile lui (Toto and His Sisters)
Alexander Nanau / România / 94' / [8V3]

16:45 – **Supernova**
Copilul nimănui (No One's Child)
Vuk Rsumovic / Serbia, Croația / 95' / [8V4]

19:45 – **Fără Limită**
Fever
Raphael Neal / Franța / 82' / [8V5]

22:30 – **Umbre**
În căutarea iubirii adevărate (True Love Ways)
Mathieu Seiler / Germania / 102' / [8V6]

CINEMA ARTA

10:00 – **Zilele filmului românesc**
Bondoc
Mihai Mincan, Cristian Delcea, Mihai Voinea / România / 82' / [8A1]

12:00
Let's Go Digital!
Intrarea liberă! / 90'

14:15 – Proiecții speciale

Operațiunea Monstrul
Manole Marcus / România / 102' / [8A3]

16:30 – **Proiecții speciale**
Nimfomana Vol. I – Director's Cut
(Nymphomaniac: Volume I)
Lars von Trier / Danemarca, Germania, Belgia, Marea Britanie / 148' / [8A4]

19:15 – **Proiecții speciale**
Nimfomana Vol. II – Director's Cut
(Nymphomaniac: Volume II)
Lars von Trier / Danemarca, Germania, Belgia, Marea Britanie / 178' / [8A5]

22:30 – Focus Argentina

Noaptea (Noche)
Leonardo Brzeziński / 91' / Argentina
Nevroza pisicii (The Mad Half Hour)
22' / [8A6]

UNIRII OPENAIR

21:45 – **Piața Unirii**
Xenia
Panos H. Koutras / Grecia, Franța, Belgia / 128' / [8U1]

MĂNĂȘTUR OPENAIR

22:00 – **Supernova**
O zi grea (A Hard Day)
Seong-hoon Kim / Coreea de Sud / 111' / [8M1]

INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ

22:00 – **Zilele filmului românesc**
Scurtmetraje românești III / Romanian Shorts III
106' / [8F1]

CINEMA CITY IULIUS 3

12:00 – **Zilele filmului românesc**
Lumea e a mea (The World is Mine)
Nicolae Constantin Tănase / România / 104' / [8X1]

14:30 – **Piața Unirii, Zilele filmului românesc**
Comoara (The Treasure)
Corneliu Porumboiu / România / 89' / [8X2]

17:00 – **Zilele filmului românesc**
Un etaj mai jos (One Floor Below)
Radu Muntean / România / 93' / [8X3]

19:30 – **3x3**
1001 de grame (1001 Grams)
Bent Hamer / Norvegia, Germania, Franța / 93' / [8X4]

22:00 – **Suspecți de serviciu**
Cheie-casă-oglină (Key House Mirror)
Michael Noer / Danemarca / 95' / [8X5]

CINEMA CITY IULIUS 4

12:30 – **Norwave – Focus Norvegia**
Optimiste (The Optimists)
Gunhild Magnor / Suedia, Norvegia / 92' / [8Y1]

15:00 – **Supernova**
Călătoria lui Chasuke (Chasuke's Journey)
Hiroyuki Tanaka / Japonia / 106' / [8Y2]

17:30 – **Focus Argentina**
El Cinco (El 5 de talleres)
Adrián Biniez / Uruguay, Argentina, Germania, Franța, Olanda / 100' / [8Y3]

20:00 – **Norwave – Focus Norvegia**
Împotriva firii (Out of Nature)
Ole Giæver, Marte Vold / Norvegia / 80' / [8Y4]

22:30 – **Supernova**
Dolari de nisip (Dólares de Arena)
Laura Amelia Guzmán, Israel Cárdenas / Republica Dominicană, Mexic, Argentina
80' / [8Y5]

CINEMA MĂRĂȘTI

18:00 – **Supernova**
Fata magică (Magical Girl)
Carlos Vermut / Spania, Franța / 127' / [8Z1]

20:30 – **Supernova**
Ilustrul necunoscut (Un illustre inconnu)
Mathieu Delaporte / Franța / 118' / [8Z2]

DEPOZITUL DE FILM

21:45 – **Evenimente Speciale**
Duminica asta voi câștiga
(On Any Sunday: The Next Chapter)
Dana Brown / Statele Unite, Austria, Canada, South Africa, Spania / 90' / [8D1]

#9 MULAN®

DE MATEI BRANEA

InterogaTIFF

Juriul francofon: "TIFF-ul e un loc de intersecție a culturilor"

Șapte tinere din cinci țări au o pasiune comună: cinema-ul francofon. Cu experiențe și viziuni diferite, sprijinite de moderatoarea Irina Trocan, au luat împreună decizia de a acorda *Premiul TV5 Monde, RFI România, Institut Français de Roumanie*.

Înainte ca decizia lor să fie publică, membrele juriului ne-au vorbit despre experiența lor la TIFF.

Cum ați trăit această experiență interculturală în cadrul Juriului Tinerilor Francofoni?

Maud Christiane (Belgia): Vedem diferențele culturale în modul în care dezbaterem și analizăm filmele, pentru că fiecare avea anumite subiecte predilecte.

Eléonore Bondu (Franța): A fost extrem de interesant să descopăr persoane diferite, cu profiluri diferite.

Cristiana Hilohi (România) Este ca un dialog al experiențelor și ideilor noi, care pun față în față orizonturi culturale diferite.

Au existat parti-pris-uri pentru fil-

mele țărilor pe care le reprezentați în cadrul juriului?

Maud Christiane (Belgia): Nu prea, pentru că cele mai multe au fost filme franțuzești (râsete).

Ce v-a adus nou în plan profesional și personal participarea la dezbaterile juriului?

Irina Trocan (România): Mi s-a părut interesant de-a lungul dezbaterilor cam încotro trage fiecare. Fiecare ținea la părerea ei și în același timp erau foarte deschise la discuții și mi se pare că inclusiv eu am putut să privesc filmele altfel după discuțiile despre ele.

Cum ați resimțit responsabilitatea de a decide câștigătorul

Premiului TV5 Monde, RFI România, Institut Français de Roumanie?

Teodora Babaran (România): Ne-am pus problema ce dorim să recompensăm: un film cu succes la public, care seamănă cu filmul holywoodian sau un film mai francez. Am dezbătut mult pe marginea acestei chestiuni și am luat o decizie pe care o veți afla în seara aceasta.

Ce caracteristici are un film mai francez?

Teodora Bacaran (România): sunt din Cluj și particip la TIFF de mai mulți ani și mă aștept tot timpul să văd filme franțuzești, să vă cum a

Foto: Claudiu Morar

evoluat cinematografia, ce noutăți sunt. Cred că filmele franțuzești sunt o referință pentru români.

Dacă ar fi să definiți TIFF-ul în câteva cuvinte, care ar fi acelea?

Eléonore Bondu (Franța): Este un program foarte eclectic.

Maud Christiane (Belgia): A fost o experiență bogată în sens cultural.

Cristiana Hilohi (România): este un festival dinamic, complex și e interesant de înțeles mecanismul lui intern.

Veronika Zwing (Austria): Eu am descoperit paharul TIFF și îl găsesc genial.

Raphaëlle Besançon (Franța): Festivalul mobilizează tot orașul, toată lumea participă enorm: la proiecții, magazinele au autocolante cu TIFF.

E plăcut să vezi atâta dinamism.

Teodora Bacaran (România): E o experiență diversificată, pentru că nu sunt doar filmele, sunt și evenimente conexe filmului și culturii române și cred că asta face experiența fructuoasă.

Berta Jiménez (Spania): Cred că TIFF-ul e un loc de intersecție a culturilor și putem cunoaște cultura română, dar putem cunoaște proiectele cele mai interesante ale Europei și lumii întregi.

Irina Trocan (România): Am venit și în anii trecuți și de la an la an se schimbă foarte mult. Mi se pare mai interesant TIFF-ul când am de făcut ceva în cadrul echipei decât ca simplu spectator.

A consemnat Andreea Mogoș

InterogaTIFF

Juriul Competiției

Cu puțin timp înainte de a decide care sunt câștigătorii acestei ediții a TIFF, membrii marelui juriu al festivalului, regizorul George Ovashvili, producătorul Juliette Lepoutre, actrița Olimpia Melinte, selecționerul și co-directorul Buenos Aires Laboratory, Violeta Bava și co-directorul secțiunii New Directors/New Films a Festivalului de Film de la New York, Dennis Lim au răspuns și provocării AperiTIFF de a vorbi despre TIFF și Cluj.

Cum a fost în Cluj până acum?

Juliette Lepoutre: L-am iubit. Dennis Lim: Ne-am simțit foarte bine.

Violeta Bava: Orașul, energia, oamenii, mâncarea, petrecerile...

George Ovashvili: Un sentiment bun și multă umanitate.

Cum v-ați simțit ca membri ai juriului pentru această ediție a TIFF?

V.B.: A fost foarte greu. E o foarte mare responsabilitate. E greu să desemnezi câștigători când ai o asemenea selecție.

Cum ați defini selecția?

D.L.: Cred că "eclectic" e cel mai bun cuvânt.

V.B.: Am fost surprinși în fiecare zi. Am găsit în selecție filme neașteptate, dar să fii surprins e în-

totdeauna un lucru foarte bun. Nu e bine pentru un festival ca totul să fie predictibil. Mi s-a părut interesant că am văzut multe filme cu cupluri surprinzătoare...

D.L.: În spații închise... cu legături tematice foarte interesante.

Cum e să jurizați regizori atât de aproape de debut, la primul sau al doilea film?

D.L.: E mai interesant, pentru că ai șansa să descoperi.

Pentru că tot vorbim de oameni care se află la început, care sunt cele mai mari provocări pe care industria filmului le ridică azi debutanților, fie că sunt regizori, actori, producători...?

Olimpia Melinte: Cel mai dificil lucru pentru o actriță este să fie distribuită în primul rol. Iar în Ro-

mânia e mai greu, pentru că nu se fac multe filme. Și o altă problemă pentru actrițe este că nu se scriu atât de multe roluri pentru actrițe, personaje feminine puternice. Vezi bărbați-bărbați-bărbați peste tot.

V.B.: Asta ne duce la un lucru pe care îl discutăm mai devreme, anume că sunt puține regizoare în selecție. E un singur film, și acela e o co-regizat de o femeie. Deci ne lipsesc femeile atât în competiția mare, cât și în cinematografia românească.

G.O.: Cred că cel mai greu lucru pentru un regizor e să ai o idee bună sau o poveste bună. Cred că tinerii regizori trebuie să facă tot ce pot ca să-și învețe meseria foarte bine, pentru că vedem câteodată că și unei idei bune îi lipsește o înțelegere reală a felului în care poate fi făcut un film. Cred că regi-

Foto: Claudiu Morar

zorii tineri ar trebui să gândească mai mult, să pornească totul de la ei înșiși și nu de la altcineva.

J.L.: La fel e și pentru producători. Trebuie să ia deciziile bune, să identifice proiectele și ideile valoroase ale unor regizori buni. Trebuie să vezi multe filme, să citești multe scenarii. Câteodată greșești, pentru că nu e ușor să alegi.

Cum vedeți TIFF-ul în contextul larg al festivalurilor de film?

D.L.: Cred că cinematograful românesc a fost extrem de important în ultimii 10-12 ani, deci cred că un festival românesc e absolut necesar. Este foarte important să existe o competiție națională și o promovare a industriei românești de film. Așa că

TIFF este un festival extraordinar. **V.B.:** Cred că faptul că în oraș există atât de mulți studenți și tineri, precum și perioada anului în care se întâmplă TIFF-ul duc la o combinație de factori care îl fac să fie special. În același timp, să ai o competiție pentru regizori care se află la început îl fac să fie un festival pe care ți-ai dori să îl organizezi.

Dacă ar trebui să descrieți TIFF-ul într-un singur cuvânt?

J.B.: TIFF.

J.L.: Soare și energie. Soarenergie...

D.L.: Tinerete.

G.O.: Palincă.

O.M.: Bucurie.

A consemnat Daniel Iftene

WE LOVE CINEMA

RAMADA
CLUJ

TIFF PARTNER

Viața
fără
CAȘH

Raiffeisen
BANK

Împreună
la FILM

TIFF
Transilvania International
Film Festival

Filmul tranzacțiilor simple începe cu serviciile Smart Banking!

Utilizează Raiffeisen Online și Raiffeisen Smart Mobile și poți câștiga

1 iPhone 5C pe zi sau un BMW Seria 1

Încă nu faci Smart Banking? Ia-ți serviciile și primești **garantat 1 GB net pe mobil!**

+2000 www.viatafaracash.ro

Perioada promoției în care poți câștiga un iPhone 5C pe zi sau un BMW Seria 1 este 20 aprilie - 15 septembrie 2015, inclusiv. Regulamentul este disponibil gratuit în agenții și pe www.viatafaracash.ro. Premiul garantat, constând în 1 GB trafic internet, se oferă la activarea serviciilor Raiffeisen Online și Raiffeisen Smart Mobile, în perioada 25 mai - 30 iunie 2015, prin aplicarea la standul Raiffeisen Bank de la TIFF sau pe www.viatafaracash.ro.

pepsi®

CONQUER THE NIGHT!
#LIVEFORNOW

Pepsi, Pepsi-Cola și The Pepsi-Globe sunt mărci înregistrate ale PepsiCo, Inc.

InterrogaTIFF

Rebekka Garrido: New talents should think more out of the box in terms of financing

The artistic director at Connecting Cottbus and one of the people behind #FEEDback, the think tank platform for discussing possible ways of increasing cross-border collaboration in Eastern European countries, joint agenda on funding and innovative distribution, told us more about how it started and some plans for the future.

How did the idea of #FEEDback come up and in what context?

The idea came up together with Alessandro Gropplero and Alex Trăilă with Trieste Film Festival's When East Meets West and with TIFF Industry. It came up early, in January. We thought that we would like to have feedback from Eastern-European countries about how they would want to evolve and promote themselves, about how they would like to have their standing on the international market, about what they are planning in terms of innovation, in terms of cross-border collaboration.

What are TIFF's Industry section, Trieste Film Festival's When East Meets West or Con-

necting Cottbus' practical roles in this platform?

Practically what we do is for example what we have here in Cluj now – a workshop. We have invited ten participants. In this case it's focused on funders. Funders come and talk about cross-border collaboration and innovation and then later on we have panel presentations. Then in November we have Connecting Cottbus which will be mainly focusing on audience development, audience design, new media, new financing strategies – again with the same workshop and panel format. And then in Trieste we will have distributors. We hope to have a big presentation at the European Film Market at the Berlinale so we can present all these three together.

I'm being approached a lot here at TIFF because many people are really worried about the digital single market strategies. And some people are really interested in those cross-border collaborations and it's getting rolling more and more.

What or who should aspiring filmmakers look for at film festivals with industry sections in general and at TIFF, particularly?

For new filmmakers I think it would be nice to meet with mentors like Simon Perry, funders, tutors – which is already very well organized here. I mean you have Martina Bleis who's working for the Berlin co-production market and also for Cottbus. She has a lot of experience

Foto: Claudiu Morar

and she can give very good advice. On the other hand I think it's very good for new talents to also think more out of the box in terms of financing, new strategies, new media and so on.

What do you think of TIFF's position or role in the Eastern European Film market?

I think the market is great. You have lots of workshops, lots of panels and a very good selection of Romanian projects. It's very nice to meet every project and lots of filmmakers and producers from Romania and discuss with them what's coming, what's the next step in their projects. And the nice thing of course is that you have time to meet everybody.

We have One Floor Down in the festival. It was pitched in 2012

at Connecting Cottbus. Could you tell us something about the journey from there to here? From pitch to film.

Success stories like that are great, but I think we will have the same here. After the pitch, you have one-to-one meetings and then hopefully you will find your producer. And from then on it takes a bit longer than most people expect. Lots of people say they want to shoot next year. I think that's a bit ambitious, but it can work. If markets bring people together, if we can bring a Check or German producer into a Romanian film, that's very good. Not everything is happening through the pitches. When you network or when you chit-chat – that's where it's also happening.

Interview by Radu Meza

InterrogaTIFF

Roberto Olla: We are not changing, but we are also opening another door

While enjoying a warm afternoon at the Boema venue, Eurimages Executive Director Roberto Olla told us about the evolution of Eurimages, his vision for its future and his role as a Transilvania Pitch Stop jury member.

How is Eurimages evolving in terms of new countries joining or new programs?

Eurimages counts 36 countries today. It started with 12 countries 25 years ago so it has been a regular crescendo if we can say that. We are at the point where we ran out of countries in Europe and in a globalized world there are no more limits with whom you can cooperate. Since on bilateral bases producers already make films with non-European countries like Canada, South Africa, Israel or Latin American countries, if they can do it on bilateral bases, bilateral treaties are being signed for this, why don't we do this multilateral within Eurimages. The next step is to allow non-European countries to join us so we are discussing about this, the legal work has been done, there are no legal obstacles anymore, we are

now discussing how and who we should have on board.

What are the possible members you are considering?

I think the most natural country would be, in my personal opinion, Canada. Why? Because Canada already has bilateral treaties with all of our countries and is the non-European country that has the most similar public support scheme to European countries. After that anything can happen, but I think Canada is the less controversial. Politically they have no problem with Europe.

What is your personal vision for the future of Eurimages?

I think Eurimages will use treaties as a way to stimulate co-productions and it will work wonderfully well because before treaties there

was no such thing as co-production in Europe. Everybody was doing their own films. The results we had with Eurimages giving the money to that kind of film, within the framework of those treaties, the results are wonderful. There is a moment now in which we have learned how to work together. Those rules have been useful but they may be somewhat limiting creativity and they are lacking flexibility so next step is to learn to make films without those treaties. They will keep on being useful, they are necessary for bigger projects maybe, where more money is involved and for more delicate films where you can't count creativity in terms of points like we do in the treaties or percentages. Those films are more fragile, they need to be co-produced, but they don't fit in treaties so the next step in Eurimages is how to support those projects

Foto: Claudiu Morar

without killing them because of the rules. There is an evolution in Europe that is going towards some very creative non-scripted projects that are at the crossroads between cinema and other arts and those projects are very unconventional and we have a hard time judging them because we are judging through the lens of traditionally scripted works. Keeping what we are doing best, I mean we are not changing, but we are also opening another door.

You are also a member of the Transilvania Pitch Stop jury. What do you think about this kind of initiative in the context of film festivals and in the context of helping new talents?

It is a good initiative, it's not the first time festivals organize this kind of event and I think that is because there are many projects in development in any country. By selecting the five best ones, TIFF is giving a chance to these projects to have the attention of the guests that come from different countries that have different jobs, to get involved. So it's like opening a little window to show the guests what is being developed in this country today. It is a certain label of quality that allows professionals coming from other countries to see what's going on in Romania.

Interview by Radu Meza

InterogaTIFF

The Competition Jury:

We were surprised every day

Hours before deciding the winners for this year's TIFF competition, the five members of the jury - director George Ovashvili, producer Juliette Lepoutre, actress Olimpia Melinte, programmer and co-director of Buenos Aires Laboratory, Violeta Bava, and the co-director of New Directors/New Films of the New York Film Festival, Dennis Lim were challenged to jury TIFF and Cluj.

How was your stay in Cluj until now?

Juliette Lepoutre: I think we all loved it.

Dennis Lim: We had a great time.

Violeta Bava: The city, the energy, the people, the food, the party... amazing.

George Ovashvili: A good feeling and humanity.

How was it to be a jury member for TIFF 2015?

V.B.: Very tough, because it's a big responsibility and it's always difficult

to give awards when you have such a selection.

How did you find this year's selection?

D.L.: I think eclectic is the best way to describe it.

V.B.: We were surprised every day, the kind of films that we found in the selection were unexpected. And being surprised is always good. It's not good to be predictable. It's interesting that we saw all these films with odd couples and...

D.L.: In very confined spaces too...

Foto: Claudiu Morar

with interesting thematic connections.

Is it more difficult to be in a jury for a competition for directors on their first or second features?

D.L.: Usually it's more exciting because there's the potential for discovery.

Speaking about new directors, what do you think are the toughest challenges for young filmmakers, producers or actors in contemporary cinema?

Olimpia Melinte: The hardest thing is to get cast, to be given a part. Here in Romania is even harder because there are less movies made than in other countries. And another problem for actresses is that they don't really write strong characters for women. There are mainly men, men. You see men everywhere.

V.B.: This actually leads us to a subject we discussed, that in the selecti-

on there is only one film by a woman, which is actually co-directed. So we are lacking women directors, also in the Romanian competition.

G.O.: I think that the hardest part now for directors is to get a good idea and a story. I think that young filmmakers have to try their best to learn their profession very well, because sometimes we see that even good ideas miss something in the knowledge of telling the story properly. That's why they have to think more, to be themselves, not anyone else in this world.

J.L.: From the producer's side it's the same. It's about making the right choice about the right project and the good idea with a good filmmaker. As producers we have to see a lot of films and read lots of scripts, and sometimes you make mistakes. It's not easy to pick.

Where do you see TIFF in the film festival context?

D.L.: I think that Romanian cinema has been very important in the last 10 or 12 years, so having a large international film festival is very necessary. It's important to have a Romanian competition and a show-case. So, on this level, I think it's a great festival.

V.B.: Having lots of students in this city and the time of the year are a combination of factors that make this festival very special. And also having a competition for first and second feature films makes TIFF the kind of festival you would want to organize and to be going to.

If it were to describe the festival in one word...

V.B.: TIFF.

J.L.: Sun and energy. Sun-energy...

D.L.: Youthful.

G.O.: Palinka.

O.M.: Joy.

Interview by Daniel Iftene

AX PERPETUUM IMPEX SRL

CLUJ-NAPOCA, ROMÂNIA

STR. BRANULUI NR.53

TEL.: 0264 594 700

WWW.PERPETUUM.RO

MOCHETA COVOARE LINOLEUM	COVER PVC GAZON ARTIFICIAL	PLINTE PROFILE TEXTILE HOTELIERE	USI TAPET	MOBILIER •HORRECA •BIROU
--------------------------------	----------------------------------	---	--------------	--------------------------------

Who's who

Alessandro Groplero

Head of External Relations, FVG Film Commission

After working as a production assistant on several documentaries, he worked with Stephen Woolley and Elizabeth Karlsen at Number 9 Film Ltd, and then for the Udine Far East Film Festival. Since 2007 he is head of international relations of the Friuli Venezia Giulia Audiovisual Fund and he was a key figure in developing "When East meets West" - a co-production forum which every year selects 20 projects in development (feature fiction films and documentaries) and brings together over 300 financiers, decision makers and film professionals from Eastern Europe.

Simon Perry

Head of Production / Chairman, Film i Väst / Ace - Ateliers Du Cinema Europeen

A veteran film journalist, independent filmmaker and producer, he was head of British

Screen Finance and, the Irish Film Board and has recently joined Film i Väst, the largest film centre in Sweden and number two public funder after the Swedish Film Institute. Film Väst is a regional film fund established more than 20 years ago in the west of Sweden, centred on the city of Gothenburg. It provides production finance on a co-production basis for up to 40 feature films each year, as well as TV drama. Up to half of Film Väst's budget is available for the support of non-Swedish projects from other European countries and even further afield.

Matthieu Darras

Head of Programmes, TorinoFilmLab

Matthieu Darras acts as Head of Programmes for the TorinoFilmLab, and collaborates with various talents initiatives such as Venice Biennale College, Jerusalem Film Lab or When East Meets West's First Cut Lab. As a festival programmer, he notably worked

for Cannes Critics' Week, and is currently delegate of San Sebastian Film Festival in charge of Eastern Europe. He founded & directed the European Network of Young Cinema NISI MASA.

Elin Erichsen

Head of Development, Norwegian Film Institute

Elin Erichsen has worked in the Film Industry since 1977, as Director of shorts and commercials, and Production Manager and Producer of shorts, documentaries and numerous feature films. Has held positions as Head of Short Film Department at Norsk Film AS, Director of National Centre for Screen Studies, General Secretary in The Norwegian Film workers Association, Director of The Fund for Audiovisual Production and Head of Production at The Norwegian Film Fund. She now is responsible for professional training as well as programs for talent and script development.

InterogaTIFF

În Competiție: Grímur Hákonarson, regizorul *Despre oameni și oi*

Mit cu frați rătăcitori, omagiu drăgăstos al unei mentalități pe cale de dispariție în Islanda, *Despre oameni și oi* este unul dintre must-see-urile absolute ale ediției, așa că i-am pus niște întrebări regizorului.

Ai scris și regizat filmul, de unde a început povestea?

Eu am rădăcini la țară. Părinții mei au crescut la ferme și în jurul lor. Cunosc mulți fermieri, genul de oameni care sunt în film. Povestea, oricum, e bazată pe una reală. E destul de comun în Islanda, de fapt, să fie doi frați care trăiesc pe același pământ fără să vorbească unul cu altul. Mi se pare ceva destul de tipic islandez, islandezii pot fi extrem de încăpățânați și independenți.

Cum s-au descurcat actorii cu mânuitul oilor?

Amândoi sunt orașeni, locuiesc la Reykjavik, doar unul dintre ei avusese niște experiență cu trăitul la fermă prin adolescență. Dar i-am pregătit foarte bine, am fost la țară, am vorbit cu fermieri, i-au învățat cum să atingă oile... (râde) și apoi am avut trei zile de repetiții

doar cu oile, așa că au avut timp să se cunoască bine.

A fost greu să filmezi cu atât de multe animale?

Mi-era foarte frică la început, pentru că unii regizori mi-au spus niște povești îngrozitoare despre filmatul cu animale. Dar, spre uimirea mea, am început și oile s-au dovedit a fi de-a dreptul profesionale. Și pe măsură ce filmările avansau, aveam uneori senzația că chiar știu ce trebuie să facă. Dar în general făceau exact ce le spuneam.

Miezul poveștii e unul foarte serios, dar filmul are atât de mult umor în el.

Pentru mine e ceva natural, eu am destul de mult umor și există umor în toate filmele mele. Chiar dacă subiectul e foarte serios. Vreau să și distrez. A fost greu să păstrez un echilibru între dramă și amuzament, să nu fac filmul prea trist sau să se rădă prea mult.

Care a fost cea mai mare dificultate pe care ai întâmpinat-o la filmări?

Ultima scenă a fost de departe cea mai grea, cu viscolul. Pentru că n-am mai "regizat" niciodată până acum un viscol. Sunt obișnuit să fac documentare și acolo lucrurile sunt ceva mai simple. Așa că la scena asta a viscolului – aveam senzația că fac un film de acțiune. A fost destul de dificil, și voiam neapărat

să iasă bine pentru că mă temeam că ar compromite filmul dacă nu iese cum trebuie. Dar sunt foarte mulțumit de cum a ieșit.

Îmi imaginez că ai dat foarte multe interviuri de când filmul a primit atâta atenție la Cannes. E ceva ce ai vrea să spui despre film dar nu ai fost întreat?

Aș spune că e, într-un fel, o poveste foarte personală. Filmul e dedicat mamei mele care a murit acum trei ani. Ea a crescut la o fermă, similar cu ce vedem în film, și chiar dacă nu are legătură cu povestea în sine, pentru mine e cumva intim pentru că am senzația că am făcut filmul pentru bunicul meu și pentru mama mea și ceilalți oameni de la țară. Un soi de omagiu pentru mentalitatea asta a oamenilor care se uitau la oile lor ca la Dumnezeu. Un tip de mentalitate tradițională islandeză de oameni pregătiți să-și dea viața pentru oile lor. Ceva ce pare să dispară, încetul cu încetul, din Islanda.

Cum ți se pare Clujul până acum?

Îmi place foarte tare, m-am plimbat prin tot orașul și e foarte frumos. Oamenii sunt relaxați, de treabă și românii au un bun simț al umorului, un pic ca islandezii cred, nu foarte disciplinați. Îmi place asta.

A consemnat Cătălin Moise

InterogaTIFF

În Competiție: Bernard Bellefroid, regizorul lui *Melody*

Ieri i-am pus câteva întrebări lui Bernard Bellefroid, al cărui lungmetraj din Competiție, *Melody*, abordează curajos tema maternității ca tranzacție și condițiile economice care o întrețin.

De ce subiectul maternității ca tranzacție?

Subiectul a fost ofertant pentru mine din simplul motiv că nu știu să mai fi făcut cineva un film despre asta. Mi s-a părut că e un subiect care generează foarte multă violență, atât psihologică, pentru cei implicați în actul în sine, cât și la nivel de dezbateri publice. Deși acțiunea filmului meu e plasată în Belgia, interesul în problema mamelor-surogat e mai curând legat de demonstrațiile pro-tradiții familiale care au avut loc recent în Franța. În ce privește cercetarea, m-am bazat în mare parte pe discuții pe Skype cu câteva femei din Statele Unite și din Franța care au trecut prin asta.

La începutul carierei tale, ai făcut câteva documentare. Ți-ai dorit inițial ca acest film să fie tot documentar?

Adevărul e că l-am vrut de la început ficțiune, pentru că pentru mine pro-

blematica socială e mai mult un pretext de a introduce spectatorul într-o poveste pe tema adopției mai pe larg. În documentar, ar fi însemnat să mă concentrez numai pe implicațiile tranzacției, în timp ce pe mine mă interesa să arăt și modul în care două femei din lumi foarte diferite ajung împreună și ajung să își dea seama că au nevoie una de alta. Sigur, aceste femei se întâlnesc pentru o faptă atroce, iar ceea ce e nobil la ele e în egală măsură și ignobil, dar până la urmă evoluția unei relații afectuoase între ele e cea care m-a atras cel mai mult, iar în documentar nu e garantat că aș fi găsit situația aceasta.

Atunci când am absolvit facultatea, mi-am dorit foarte mult să fac un film despre genocidul din Rwanda, lucru care s-a îndeplinit abia în trei ani și doar prin încrederea fraților Dardenne. Însă nu știu cum aș fi abordat criza de locuri de muncă a Uniunii Europene, care e încă în desfășurare, așa că mi-a

fost mai ușor să introduc chestiunea asta într-un film de ficțiune și să arăt cum generația tânără e nevoită să recurgă la soluții extreme.

E adevărat că Ucraina e singurul loc din Europa unde mamele singure au o bază juridică pentru adopția de acest gen?

Nu e doar singurul loc din Europa, e chiar singurul loc din lume unde copilul și pântecul mamei-surogat sunt definite ca proprietate a părinților destinați. Acolo, legea a creat o personalitate juridică fetusului care permite asta, ceea ce explică și numărul foarte mare de mame-surogat din Ucraina. Într-un fel, subiectul meu e inspirat și de realitățile sociale de acolo, unde femei foarte bogate apelează la femei aflate într-o situație precară.

Atunci, e situația sărăciei și a lipsei de adăpost străină spațiului în care se petrece acțiunea?

Foto: Claudiu Morar

Nu neapărat, fiindcă deși suntem obișnuiți să ne imaginăm vânzare de rinichi sau prostituție în locuri precum Grecia sau Spania, despre care discursul oficial e că sunt în criză, soluțiile extreme nu-i sunt străine nici Belgiei. Chiar dacă problema nu e atât de acută ca în locurile respective, ea există și tinde să fie marginalizată, scoasă din discuții. Acesta, cred eu, e și unul

dintre motivele pentru care ne-a fost dificil să obținem finanțare.

Ce înseamnă pentru tine faptul că ești în Competiția TIFF?

Dat fiind că sunt în competiție alături de filme prezentate la Cannes sau Berlin, e ca un dar miraculos să mă aflu aici și sper că voi reveni.

A consemnat Georgiana Madin

Proiecții speciale

Nymphomaniac Vol 1 & 2 – Director's Cut

Primul volum al celui mai recent opus provocator al regizorului danez instigator la răzvrătiri artistice și creator al unora dintre cele mai de impact filme din cinema-ul modern, Lars von Trier a ajuns cu mare pompă și fast lubric pe ecranele neațâțate de multă vreme din România. Al doilea volum, mai că era să nu ajungă niciodată în momentul în care somități din comisia de cenzură au decis că nu, acest film nu poate fi văzut de publicul român căci țintește prea mult către instinctele primare

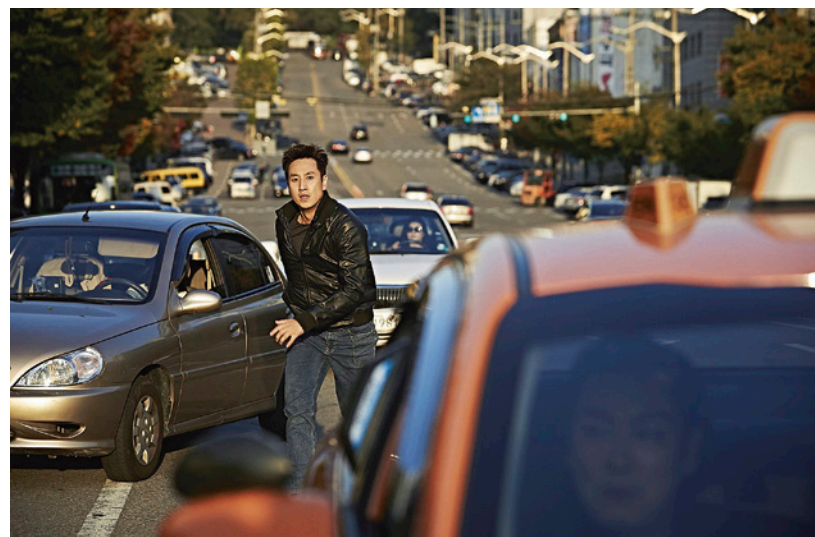
și a fost blagoslovit cu temutul și tumultuosul rating *I.M. – 18 – XXX – filme interzise minorilor și proiecției cu publicul*. Astfel, al doilea volum a fost aruncat în aceeași oală cu filme precum *Indecență la 40 de ani*, *Cremșnit*, *35 Centimetri Negri Vol. 5* și, surprinzător, alături de capodopera lui Lucky McKee din 2002, *May*. La momentul respectiv internetul și presa au vuit și au pufnit și, într-o finalizare fericită, ne-am putut gudura și desfăta cu aventurile creatoare de mizericordie și răbufniri sufletești ale nimfomaniacei

Joe. Iată că anul acesta putem, în sfârșit, să vedem în întreaga glorie, variantele integrale, *director's cut* a ambelor filme angoasante, cutremurătoare pe alocuri, în care erotismul se amalgamează cu depresia și disperarea (atât trupească cât și sufletească). Cele două proiecții refuză să mocnească la același foc la care au făcut-o variantele *cut*, totul fiind și mai bombastic din punct de vedere al impactului emoțional, dar și vascular.

Cătălin Mesaru

Supernova

O zi grea

În ultimii 15 ani (aproximativ), cinematografia coreeană de sud a început să-și întindă în drepturi și în România cu apariția prin varii festivaluri a multor filme din țara care nu-l are drept despot pe Kim Jong-un. Am fost blagosloviți cu filme din toate genurile posibile, însă cele care au fost aproape întotdeauna impecabile au fost thrillerurile, polițiste sau nu. Iată că *O zi grea* confirmă (pentru a câta oară?) faptul că nimeni nu știe să facă thrillere atât de întortocheate și cu tensiune atât de bine dozată ca regizorii coreeni. În esență un film despre o zi care, atunci când crezi că

nu poate merge mai rău, o face însușit, *O zi grea* ni-l pune în prim plan pe detectivul Go Geon-soo a cărei viață se succede catastrofal (impecabil filmată, cu cadre delicios de inspirate): îi moare mama, soția îl anunță că dorește să divorțeze și este și autorul unui accident mortal de la fața căruia fuge. Ce nu știe el e că există un martor care va începe să-l bântuie. De aici încolo, resortul suspansului e tensionat la maxim și stă să retalieze violent în orice moment, pe fond de paranoia și sentiment coplesitor și amar de vină.

Cătălin Mesaru

Must see – Umbre

În căutarea iubirii adevărate

Unul dintre lungmetrajele germane din Umbre de anul acesta e un horror erotic care pare hitchcockian, dar construcția decorului din tușe minimalist-referențiale trădează niște repere mult mai recente. Séverine simte nevoia să ia o pauză de câteva zile de la relația sa cu Tom. Din frustrare, el se duce să se îmbete la o crâșmă unde

cunoaște un străin care-i sugerează să organizeze împreună răpirea ei, ca apoi s-o salveze, recâștigând-o astfel. Bineînțeles că lucrurile nu merg conform planului, străinul nu e tocmai bine intenționat și are mai mult decât un interes întâmplător. De altfel, protagonista ingenuă are puțin sânge de femme fatale în ea – dincolo de cel de pe ea în a doua

parte a filmului. *True Love Ways* (titlul original e al unei melodii a lui Buddy Holly) alternează rapid între tensiune și senzualitate, folosind coloana sonoră dincolo de imaginea alb-negru spectaculoasă, construită cu multă atenție la încadrări, cu personaje fetișizate.

Radu Meza

Must see – Depozitul de Filme

Duminica asta voi câștiga

Duminica asta voi câștiga este, mai mult decât orice altceva, o scrisoare de dragoste pentru sportul motorizat pe două roți. Documentarul lui Dana Brown călătorește pe tot globul în lung și în lat immortalizând cele mai diverse manifestări ale iubirii pe care oamenii o au pentru aceste motoare. De la cascadori care sar de pe Arcul de Triumf și peste râuri îngrijorător de late, la varii tipuri de motocross și distracții prin noroi, zăpadă sau sare, oamenii se dovedesc a fi destul de ingenioși

în legătură cu decorurile în care se pot da cu motorul. Ceea ce se dovedește a fi minunat pentru film, pentru că dincolo de valoarea lui de panoramă atotcuprinzătoare a fenomenului numit "motocicletă", are niște reușite aparte la capitolul imagine, de la slow-motion-uri spectaculoase la o mulțime de locații superb filmate din elicopter. Aș paria că nu ați mai văzut niciodată motociclete așa frumos filmate și cu atâta sentiment.

Cătălin Moise

Suspecții de serviciu

Cheie-casă-oglină

După drama de pușcărie R (premiul pentru cea mai bună imagine în 2010) și drama de cartier *Nordvest* (premiul pentru cea mai bună interpretare în 2013), regizorul danez Michael Noer revine la TIFF anul acesta un film foarte diferit – o dramă romantic-geriatrică. Lily și Max, căsătoriți de peste 50 de ani, locuiesc într-o casă de bătrâni după ce un accident cerebral l-a transformat pe Max într-o legumă. Lily are dificultăți de acomodare și se simte stingherită în azil, fiind convinsă că nu e nimic

în neregulă cu ea. După ce cunoaște un bătrânel suedez șarmant, lucrurile iau o turnură diferită, dar triunghiul amoros e doar un preambul al mizei reale a filmului – demența de care suferă Lilly și imposibilitatea ei de a-și percepe și înțelege boala. Veterana Ghita Nørby reușește o prestație impresionantă, tot mai nuanțată pe măsură ce Lily devine conștientă de boala de care suferă, iar acest lucru îi schimbă interacțiunile cu cei apropiați.

Radu Meza

Must see – Supernova

Caz de forță majoră

O radiografie sarcastică, ba chiar necruțătoare, a căsniciei burgheze moderne și a crizei masculinității. Teribil de amuzantă, dar și de vitriolată. Un cuplu de condiție bună – el, ea și doi copii blonzi perfecți – petrec concediul într-o stațiune alpină franceză care arată ca o așezare extraterestră de pe o planetă înghețată. Niște tunuri imense controlează periodic avalanșele... și totul pare, aparent, sub supraveghere: și zăpada și vacanța de familie. Însă, la un moment dat, o avalanșă aproape că înghite

terasa restaurantului unde familia mănâncă, iar tatăl o ia la fugă, părăsindu-și soția și copiii. Toată lumea e în regulă... fizic, însă psihicul le e adânc zguduit. De aici, situațiile conflictuale, fin observate și tratate cu o supradoză de sarcasm, se acumulează ca un bulgăre de zăpadă. "Am vrut două lucruri cu acest film – să închipui cel mai patetic personaj masculin din istorie și să fac ca rata divorțurilor să crească", a declarat într-un interviu regizorul, cu umorul său subversiv. De data asta, nu e ca la Hollywood: masculul alfa

nu salvează ziua, familia și planeta ci, într-una dintre cele mai jenante și mai hilare secvențe, începe să hohotească, trântit pe jos în fața ușii camerei de hotel, în timp ce-și proclamă scârba de sine. "Nici măcar nu plângi pe bune!", e siderată soția. Un film profund mizantrop, dar genial, despre cum așteptările eroice pe care societatea contemporană le are de la bărbatul modern se ciocnesc de realitatea unui ego din ce în ce mai slăbit și mai pamperizat.

Anca Grădinariu

Must see – Supernova

Vacanțe la soare

el mai recent film al regizorului sârb Srdjan Dragojevic e o satiră amară despre câteva familii destul de pestrițe care câștigă o vacanță gratuită într-o stațiune – așa cum pe vremea comuniștilor toți oamenii muncii aveau asigurată o săptămână de vacanță la mare – doar pentru a deveni victimele unei firme care vinde apartamente în regim de condominiu. Personajul central, Mladen, interpretat de Srdjan Todorovic - de neuitat în *Black Cat, White*

Cat, dar și o prezență regulată în filmele lui Dragojevic ca seria *We Are Not Angels* și *Montevideo* – e unul dintre agenții de vânzări care trebuie să convingă o familie de bosniaci să semneze contractul de condominiu. Cu datorii la bancă, printre droguri și partide de sex prin băi cu nevasta șefului său, protagonistul pare că începe, spre nefericirea lui, să dezvolte o conștiință.

Radu Meza

Piața Unirii

Xenia

Într-o Grecie decăzută din cauza crizei economice, a xenofobiei, rasismului și homofobiei cu care regizorul Panos Koutras jonglează de-a lungul filmului, doi frați pe jumătate albanezi pornesc în căutarea tatălui lor. Danny, un adolescent gay de 16 ani extrem de exuberant și copilăros, ajunge în Athena pentru a-și informa fratele de decesul mamei lor al-

coolice. Ody, fratele mai mare, ce moștenește talentul muzical al mamei, e terorizat de veste. Maturizat de viața pe cont propriu în capitala elenă, Ody știe că moartea mamei aduce cu sine deportarea sa. Cei doi frați pleacă în căutarea tatălui lor, pentru a obține dovada că sunt pe jumătate greci și odată cu ea permisul de ședere. Cu bala-de italiene ale anilor '70 și imnuri

disco demne de orice *retro party* pe fundal, călătoria celor doi frați e o un portret dur al Greciei contemporane prin care Koutras acuză decăderea societății, dar nu uită să arate și peisajele pline de căldură ale țării. Bonus, niște scene de suprarealism magic cu iepuri à la Donnie Darko.

Bogdan Beșliu

Zilele Filmului Românesc – Competiție

Autoportretul unei fete cuminți

Cristiana, o tânără pe la vreo treizeci de ani, își împarte timpul între pregătirea unui doctorat în inginerie seismică și cei doi amici, Alex și Michelle. Se află într-un impas, cu toate că nu are probleme financiare și nici nu ar părea să ducă lipsă de activități. Pe lângă o idilă care cam scârtâie, se

plimbă cu bicicleta, își amenajează apartamentul și caută să își cumpere un câine. Tatăl ei e genul de *control freak* care știe mai bine decât toți de ce are fiecare nevoie, motiv pentru care se vede incapabilă să iasă de sub tutela părinților. Cu *Autoportretul unei fete cuminți*, Ana Lungu promite să fie o surpriză autohtonă

plăcută de la ediția aceasta a TIFF. Făcut în stil observațional și susținut de Cristi Puiu prin casa lui de producție Mandragora, filmul este un exercițiu semi-autobiografic, în care regizoarea își deschide sufletul și jonglează cu propriile angoase.

Ion Indolean

Bondoc

Nu credeam să învăț a muri vreodată,” se minunează Dan Vladimir Bondoc în fața inscripției unui mausoleu dintr-un cimitir bucureștean – și e de ajuns ca rostirea lui involuntar poznaș și perplexă în fața versului eminescian să te convingă să urmărești ziua lui mohorâtă. După o scurtă plimbare la mormântul unui campion șahist care i-a fost prieten, documentariștii îl urmăresc pe Bondoc pe parcursul a trei zile în care se desfășoară unul dintre cele mai așteptate evenimente din viața protagonistului: un turneu de șah pentru veterani pe care e convins că îl va câștiga și în care și-a pus toată energia ultimilor ani. Deși Bondoc

e maestru FIDE și a trăit toată viața în umbra unei victorii din anul 1955, pe care a sperat mereu să o depășească, realizatorii nu fac uz de aspectul acesta și se concentrează strict pe prezent; dincolo de umorul inerent al unora dintre reacțiile bătrânului, se conturează discret portretul unei deziluzii care i-a alimentat încrederea în acest sport și în propria capacitate, aducându-i mai multe frustrări decât reușite. Împlinirea lui Bondoc nu mai depinde însă atât de victorie sau de înfrângere, cât de modul în care se va reconcilia cu faptul că acesta e ultimul turneu din viața lui.

Georgiana Madin

InterogaTIFF

Rebekka Garrido: Tinerele talente ar trebui să își lărgească orizonturile când vine vorba de finanțare

Directorul artistic al Connecting Cottbus și unul din inițiatorii #FEEDback, platforma *think tank* de dezbatere pentru identificarea de noi modalități de a crește gradul de colaborare între țările Europei de Est, agendă comună în ceea ce privește finanțarea și modalități inovatoare de distribuție, ne spune mai multe despre cum a pornit totul și ce planuri au pentru viitor.

Cum a apărut ideea #FEEDback și în ce context?

Ideea s-a dezvoltat alături de Alessandro Gropplero și Alex Trăilă, cu proiectul Festivalului de Film Trieste „When East Meets West” și cu TIFF Industry. A apărut devreme, în ianuarie. Am vrut să avem feedback-ul țărilor est-europene despre evoluția și promovarea lor, despre poziționarea lor pe piața internațională și despre strategia de inovare, în ceea ce privește colaborarea trans-frontalieră.

Ce rol au avut TIFF Industry, „When East Meets West” a Festivalului de Film Trieste sau Connecting Cottbus în dezvoltarea platformei?

Practic, ceea ce facem noi – și ceea

ce facem și în Cluj acum – sunt workshopuri. Acum am invitat zece participanți. Spre exemplu, acum ne-am concentrat pe finanțatori, care vin și vorbesc despre colaborările între state și inovație, iar mai apoi avem prezentările în paneluri. În noiembrie vom avea Connecting Cottbus, care va fi centrat pe dezvoltarea audienței, designul audienței, noile media și noi strategii de finanțare – cu același format de workshop urmat de o prezentare. În Trieste, vom avea distribuitorii. Sperăm să avem o prezentare mai mare la European Film Market la Festivalul Internațional de Film din Berlin, pentru a putea prezenta toate aceste trei workshop-uri împreună. Am fost abordată frecvent aici, la TIFF, tocmai pentru că mulți oameni sunt îngrijorați de strategiile

aferente pieței digitale unice, iar alți oameni sunt interesați de acele colaborări între țări, deci lucrurile încep să miște.

Ce sau pe cine ar trebui să caute regizorii și producătorii aspiranți – atât în general, cât și la TIFF, în special?

Pentru tinerii aspiranți aș spune că ar fi bine să se întâlnească cu mentori, precum Simon Perry, finanțatori, tutori – lucruri care deja se întâmplă aici și lucrurile sunt foarte bine organizate. Adică, o avem pe Martina Bleis, care lucrează în domeniul pieței de coproducție la Berlin, și în același timp pentru Cottbus – are o experiență vastă și ar putea oferi sfaturi foarte bune. Pe de altă parte, cred că e benefic noilor ta-

Foto: Claudiu Morar

lente să își lărgească orizonturile în ceea ce privește finanțarea, noi strategii, noile media și așa mai departe.

Ce părere aveți despre poziția TIFF în piața Europei de Est?

Cred că piața est-europeană e bine dezvoltată. Există o mulțime de ateliere, multe plene și o selecție foarte bună a proiectelor românești. Este foarte interesant să cunosc noi proiecte românești și pe oamenii din spatele lor și să discutăm planurile de viitor. Și cel mai bun lucru este, desigur, că ai timp să îi cunoști pe toți.

Anul acesta, avem în programul festivalului Un etaj mai jos. Proiectul a fost prezentat pentru prima oară în 2012 la Con-

necting Cottbus. Ce ai putea să ne spui despre evoluția proiectului, de la pitch la filmul?

Poveștile de succes, cum este cazul și aici, sunt minunate, dar cred că vom avea câteva și aici, la TIFF. După prezentarea ideii, urmează o serie de întâlniri unu-la-unu după care, sperăm, îți găsești un producător. Din acest moment totul durează mult mai mult decât ar crede unii. Mulți spun că vor să filmeze în anul următor – puțin cam ambițios, cred eu, dar ar putea merge. Dacă reușim să aducem un producător ceh sau german pentru un film românesc, e extraordinar. Nu totul ține de pitch – ci și de networking. Să discuți cu oameni noi te poate ajuta foarte mult.

Interviu de Radu Meza

TIFF.14
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 29.05-07.06.2015

**CINEMA
CITY**

SUSȚINEM TIFF CU POFTĂ DE FILM

Vino și savurează proiecțiile și evenimentele speciale
din Cinema City Iulius Mall

[f /CINEMACITYROMANIA](#)
WWW.CINEMACITY.RO

Pentru că știm cât de mult îți plac
serile lungi de vară și filmele
bune, te așteptăm alături de noi
la cea de-a XIV-a ediție TIFF.

A Daimler Brand

Mercedes-Benz

Number 1 premium automotive brand
in Romania.*

Number 1 technology for the world,
made in Romania.

Mercedes-Benz
The best or nothing.

*according to 2014 DRPCIV registration data.